

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Veri & Pii Sacerdotis Idea Seu Vita R. D. Iacobi
Merlo-Horstii, Pastoris B. Mariæ Virginis In Pascvlo
Coloniæ, SS. Theol. Licent.**

Crombach, Hermann

Coloniæ, 1645

Caput 41. Testamentum eius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14591

C A P V T X L L

Testamentum eius.

Maturè testamentum & sanus condiderat, quale Christianum & Ecclesiasticum propriæ salutis amantissimū decet: utinam imitatores habeat: mirū est, eum ne teruncium quidē ad ditādos propinquos (licet eorum seruitia rependerit) pompam funebrem, vel nominis celebritatem adhibere voluisse: sic etiam Executores adiurasse, ne quis honor vel apparatus funebris haberetur mortuo, vel pauperibus hæredibus ideo quidquam detraheretur.

COPIA TESTAMENTI R. D.
Iacobi Merlo Horstij Pastoris, B. Mariæ
in Pasculo Colonia, defuncti, Anno
1644. 21. Aprilis, ætatis
suz 47.

IN NOMINE SANCTISSIMÆ TRINITATIS
Patris, & Filij, & Spiritūs
Sancti, Amen.

ADuersus certissima mortis casus incertos remedium certissimum est, continua mortis semper & ybique imminentis memoria.

moria. Ergo ne illa aliquando me fortè impet-
ratum deprehendat, volui mature disponere
domui meae, vt qui iam aetate in senium ver-
gente, & debili corporis valetudine indies ma-
gis magisque fatifcente, & crebris quotidie mo-
rientium, etiam equalium, immò etiam annis
ac aetate minorum, exemplis, responsum quo-
dammodo vicina mortis acceperim.

Sed heu mihi, Domine, quia incolatus meus
prolongatus est. Desiderat quidem anima mea
ad te, & mori optat morte iustorum, quorum
mors sola pretiosa est in conspectu tuo, sed hor-
ret nihilominus mori, & egredi timet, vt pote
misera & inops, & malè sibi conscia, ob tot an-
nos vita, & tot talenta gratiae diuinitus acce-
pta, sine fruge infeliciter & negligenter deper-
dita. Vnde non sine causa tergiuersatur & tre-
pidat, cum tempus istud reddenda de villicatio-
ne sua rationis cogitat.

Verùm quid agis, anima mea, deprehensa
inter angustias? cum visum fuerit supremo illi
Patrifamilias te citare ad reddendam ratio-
nem effugere aut detrectare non licet, nec vlla
dantur inducia. Prorsus parere & confestim
comparere necesse est.

Sede ergo prius, & computa, arripe & euol-
ue librum conscientiae, subduc rationes. Et se

H s

sol-

soluendo non es, vti profecto non es; ne tamen
despera, sciens quia copiosa est apud Deum re-
demptio, & quia bonorum tuorum non eget,
cor verò contritum & humiliatum non despi-
ciet. Adde, si feceris tibi amicos de mammona
iniquitatis, qui, cum defeceris, recipiant te in
aeterna tabernacula. Hoc modo facilius tibi
conciliabis gratiam Patris familias, qui sibi fa-
ctum aestimat, quod vni ex minimis istis fe-
ceris.

Quapropter, o supreme mundi Iudex, ne in-
ires in iudicium cum seruo tuo, quia non iusti-
ficabitur in conspectu tuo omnis viuens. Me-
mento te ideo olim ante iniquissimos Iudices
stantem, iniustam mortis durissima sententiam
subire voluisse, vt ego aeternae mortis sententiam
euaderem, & coram supremo tribunali cle-
mentiùs iudicarer. Hoc supremum votum &
desiderium meum nunc esse deinceps & in ex-
tremis fore, coram te & tota caelesti curia con-
testor, vt me non pro meritis meis, sed pro in-
exhausta misericordia tua iudices, & clemen-
ter absoluas.

Ecce itaque, mi Domine Iesu, nunc valens
etiamnum ac viuens per gratiam tuam reddo
tibi Creatori & Saluatori meo animam meam.
Accipe eam, aut potius recipe, & educ eam de

carcere isto seu corporis custodia, ad confiten-
dum nomini tuo: Accipe, inquam, quando sic
visum tibi: nam in manibus tuis sortes meae, tu
solus nosti introitum meum & exitum meum,
& numerus mensum meorum apud te est. Vti-
nam mundus mihi crucifixus sit, & ego mundo!
Vtinam quoque mihi viuere Christus sit & mo-
ris lucrum!

Porro anima in regionem longinquam itu-
ra fidos & gnaros viae Duces ac Comites, immo
apud summum Iudicem, Patronos & Aduoca-
tos, adiungo, Beatos caelestis Curiae Ciues & in-
colas, quos mihi iam pridem Patronos singula-
riter colendos elegeram. Inprimis beatissimam
Dei Matrem Virginem MARIAM singularem
peccatorum, quorum ego primus sum, Aduoca-
tam, quam doleo, tam languide ac segniter
hactenus coluisse. Item Sanctos caelestis militiae
Principes, S. Michaelem, S. Gabrielem, S. Ra-
phaelem, & praecipue S. Angelum Custodem.
Item sanctissimum Christi Praecursorem Ioan-
nem Baptistam, SS. tres Reges, qui Christum
infantem mysticis muneribus ex Oriente hono-
ratum venerunt. Item Apostolici Collegij Prin-
cipem S. Petrum Apostolum, S. Iacobum Apo-
stolum, S. Ioannem Euangelistam, S. Stepha-
num Prothomartyrem, S. Laurentium, S. Hu-

bertum & mellifluum mihiq̄, dulcissimum pariter & dilectissimum, Bernardum, S. Annam Christi Auam, S. Franciscum, S. Catharinam, & quem hodie superioribus addo, & quem mihi in singularem deinceps pro felici morte Patronum eligo, Sanctissimum Ecclesie Doctorem **AUGVSTINVM**, cuius hodie festum diem celebrat Ecclesia.

Hos omnes per pretiosum Christi Sanguinem, eiusq̄ infinitam gratiam, quo ad superna patriae gloriam felicissime prouecti sunt, obnixè precor & obtestor, vt cum iam in portu constituti, securi sint de se, pro me velint esse solliciti, vt & ego illuc superatis diuinâ gratiâ huius magni & turbulenti maris procellis salua nauis appellere valeam.

Hæc de præcipua mei parte, id est, anima, cuius si detrimentum (quod auertat Deus) patiar, quid mihi proderit totum mundum lucrari? At si anima bene est, facilis & leuis cæterorum omnium iactura erit. At tamen de his ita pro Dei gloria disponere visum est.

Corpus meum loco & modo sepeliri omnino volo & iubeo, sicut in peculiari charta designaui.

Cæterum de bonis temporalibus in multis foundationes aut donationes, seu legata disper-
tiendis,

tiendis, non est cur multum laborem. Monet
 & mouet S.P. & Doctoris Augustini, cui hac i-
 psa dies sacra est, qua hac scribo, exemplum &
 paupertas apud Deum ditissima. Is quippe, te-
 ste Possidio, moriens testamentum nullum con-
 didit, quia vnde conderet, pauper Christi non
 habuit. Et ego vnde faciam, parum habeo, & si
 quid habeo, his debetur, qui nihil habent, nem-
 pe pauperibus.

Bonis quidem cumulandis nunquam studui,
 vti nec decebat facere eum, qui computatus
 in sortem Domini, ipsum Dominum sortens
 partemq; suam agnoscit. Habens quidem vi-
 ctum & amictum, his contentus fui; si quid
 praeterea potui impendere ad decorem domus
 Dei, id est ad reparationem & ornatum Eccle-
 siae meae, item domus meae; si quid ad sustentationem
 pauperum, immo etiam ad educationem
 consanguineorum fratrum, sororum cognato-
 rum, spero me non defuisse, pro viribus facultatum
 mearum.

Et Deo omnium bonorum Fonti & Autho-
 ri gratias medullitus ago, quia expensas meas
 non omnino sine fruge esse voluit, duobus praesertim
 fratribus meis, meae cura & impensa
 educatis, & ad Religiosum statum gratiosè vo-
 catis.

Et, vt ad rem denique veniam, Pauperes
heredes meos dico, facio & scribo; modum au-
tem & dispositionem hereditatis distribuenda
vel re ipsa exequenda, in alia charta separata
designabo; quam designationem vel per modum
codicilli, vel alio quocunque titulo & modo
valere & ratam haberi volo non minus ac pra-
sentem heredis institutionem, quantumuis
fortē contingeret, vtrouique deesse solennitates
Iuris solitas & requisitas, id est, subscriptionem
Notarij & testium, &c.

Sorori meae N. N. ex hereditate Pau-
peribus assignata vsum fructum reseruo, quo-
usque coelebs & casta permanserit, iuxta de-
signationem in alia charta notandam.

De Patrimonio meo ita dispono, &c.

De Bibliotheca, Vestibus, Supellectile ordi-
nationem & dispositionem singularis chartae
exhibebit.

Legata quaedam nunc primū mente con-
cepta, deinceps in alia charta notabo, quae Te-
stamenti huius mei seu vltimae dispositionis ro-
bore pariter gaudere volo.

Deni-

Denique, potestatem mihi reseruo, hæc
mutandi, ampliandi, vel his addendi, &
dēdendi, &c.

Executores huius vltimæ voluntatis
meæ nomino, & vt amore Dei & pau-
perum officium Executionis in se sus-
cipere non grauentur, obnixè per vi-
scera misericordiæ IESV Christi, rogo;
nomino, inquam, Ambos Ædiles Ec-
clesiæ meæ, Dominos & amicos meos
longè charissimos; nempe Clariss.
D. IOANNEM KINCHIVM Senatorem
Vrbis ac Reipubl. Colonienſis, & Cla-
riss. ac Ampliss. DD. HENRICVM
OECKHOVEN I. V. Doct. Capituli Ec-
cles. Metropolit. Colon. Syndicum,
quibus omnia committo; & vt tacitè,
sine omni strepitu, omnia expediant,
vnicè rogo.

*Hæc ego scripsi manu propria, in domo
mea, ipsa nocte Festum S. Augustini
Eccles. Doct. antecedente, circa horam II.
Anno 1642.*

LACOBVS MERLO-HORSTIVS,
B. MARIÆ in Pasculo Pastor.

DIS-

DISPOSITIO SEPULTURÆ
eiusdem R. D. Iacobi Merlo Hortij.

Incertum quo me tempore & loco mors exspectet. Ego itaque omni eam loco & tempore exspecto: Vnde si contigerit per Dei gratiam (quod vehementer desidero) me hic Colonia, & in hoc statu mori, circa sepulturam meam hæc, quæ sequuntur, inuiolabiliter & rigidè sine exceptione, vel quacunque alia interpretatione observari volo & precipio.

1. Ad cauendos inutiles & inanes sumptus, atque vt tantò magis consulatur causa pauperum (quos, vt i alibi, sic & hic, heredes meos dico & facio) sine omni pompa & apparatu, corpus meum terra mandari iubeo, idq; sequenti modo:
2. Si contingat me de die mori, eodem die sub vespertinum crepusculum funus meum impostum capulo (quem iam diu paratum domi habeo) & debitè, id est, Sacerdotis habitu, cuius requisita tum in promptu erunt, pro more vestitum, per quatuor validos studiosos pauperes deferatur ad Ecclesiam meam, idq; per hortum meum rectâ viâ: nec putetur hoc indignum, si mortuus istâ viâ deferor ad templum, quam toties viuus calcaui, immò quâ toties SS. Sacramentum ad infirmos detuli.

Porro funus impositum feretro collocetur 3.
in medio templi ante sepimentum vsque ma-
nè; tumba seu capulus tegatur albo laneo pan-
no: accipiatur autem pannus in qualitate &
quantitate, qui seruire possit ad vnam cap-
pam Religiosi Carthusiani, & detur postea
fratri meo Florentio Carthusiæ Color. alu-
mno, vel alteri pro arbitrio Superiorum eius
Monasterij.

Ad funus non erit necesse vocare Choros, a 4.
micos, sufficit adesse duos Executores meos, v-
num Sacerdotem vel Officiantem Ecclesiæ nostræ
cum Custode & Ludimagistro. Alexianos aduo-
care necesse non est, Crux & due facula ex Ec-
clesiæ accepta præferantur per studiosos paupe-
res.

Si noctu contingat me decedere, deportatio 5.
funeris differetur vsque in finem sequentis diei,
& sub noctem, quando ingruunt tenebræ, fiet
vt supra.

Coram funere ter ista nocte legetur totum 6.
Officium Defunctorum more Romano, idq; per
pauperes studiosos ex superioribus Classibus Gy-
mnasij trium Coronarum, per R.P. Regentem
(quem de super singulariter rogatum volo) de-
signandos, singulis vicibus conuenient 12. ita vt
seni & seni per choros legant alternatim.

Pri-

Prima statio seu primæ vices legendi officium seu vigilias Defunctorum, erit præcisè horâ nonâ vespertinâ. Secunda statio, horâ duodecimâ noctis. Tertia statio, horâ tertiâ matutinâ. Legent autem singuli distinctè, tardè, clarè, deuotè: quorsum enim animæ meæ murmur istud. Psalmodum & precum funeralium, quale, proh dolor! hæctenus nimis diu vsque ad nauisam audiuius? præficiatur singulis vicibus vnus Sacerdos, pius, pauper, modicus, vel Religiosus, si haberi potest, qui lectionem totius officij dirigat: & detur singulis vnus florenus aureus. Ceterum illis studiosis legentibus officium singulis dabitur Dalerus Imperialis: item panis & vitæ alborum.

7.° Postridie seu proximo die post lectas modo præscripto vigilias horâ sextâ cantetur Sacrum pro defuncto cum duobus ministrantibus. Post Sacrum legatur Commendatio, in altaribus lateralibus legantur duo Bacra in singulis. Sacerdoti summum Sacrum celebranti dabitur vnus Dalerus Coloniensis: ceteris 26. alb. ministrantibus 16.

Sic peractis exequiis omnia peracta sunt, quæ pro sepultura mea fieri volo. Statim itaque mandetur corpus terræ, cereum aut aliud quidquam sepulchro ad tempus imponere nihil opus.

De Epitaphio aut incisione lapidis sepulchralis non est cur solliciti sint DD. mei Executores: tantum hoc vnice eos rogo & moneo, vt prædicta diligenter, serio & accuratè obseruarent, idq; iuxta obtestationem & obiurationem alibi positam, quæ talis est:

Oro & obtestor meos DD. Executores, immò adiuro per Deum Iudicem viuorum & mortuorum, vt modum & ordinem hic à me prescriptum per omnia rigidissimè & accuratissimè seruari curent. Præposteri illi & intempestiui respectus seu prætextus moris, honoris, decencie, &c. nullum hic locum habeant, quod alibi sæpius contigisse non sine fastidio vidi: De honore Dei, causâ pauperum, & salute animæ meæ potissima cura sit. Heu quàm sepe ista negligitur, dum cætera ista tam studiosè curantur. Curate quod peto, DD. mei Executores, & habebitis mercedem in cælis.

Ita ordinavi & scripsi manu propria ego IACOBVS MERLO HORSTIYS B. M. in Pasculo indignus Pastor, An. 1639. ipso Transfigurationis Domini, ingressus in festo S. Iacobi Apostoli 25. Iulij ætatis annum 43. & ex nunc Saluatorem exspecto D. N. IESVM Christum, qui reformabit corpus humilitatis meæ configuratum corpori claritatis sue.

IN.

IN INFORMATIONE SVPER
 statu rerum suarum, Executoribus suis
 vsui futura, hæc idem piè memoriæ
 R. D. IACOBVS MERLO. HORSTIVS
 scripta reliquit.

1. **T**estamentum magnum non condidi, quia
 unde conderem, non habui, nec habere
 volui: Benefeci hæctenus, quibus potui, pro
 tenuitate mea, propinquis & pauperibus. Il-
 lis parum relinquere possum, his debetur, quod
 reliquum est.
2. In sumptus funerales parum fortè suppetet
 in prompta pecunia: quia nunquam studui col-
 ligenda pecunia, suppeditent velim DD. Execu-
 tores, recepturi ex venditione meorum mobi-
 lium.
3. Studiosè caui à debitis, & hoc scire Execu-
 toribus expediet: Consueui hæctenus singulis an-
 nis in Decembri circa finem Anni computare
 cum omnibus, quibuscum mihi toto anno nego-
 tium est, velut Pistore, Cereuisiario, Sartore,
 Sutore, cæterisq̄, ijsq̄ soluere & satisfacere
 per omnia, & curare singulariter, ne quid vetè-
 ris debiti in nouum annum inferrem. Videan-
 tur ipsorum Quitantia. Hæc ibi.

O quam

O quàm paucos est hodie reperire, sic salutis propriæ, sic instantis iudicij & reddendæ Iudici seuerissimo rationis memores? Quàm pauci, dum valent & vigent, seipos ita scelerum reos agunt, testes ipsi sibi, iudices & tortores, ne iudicentur à Domino? Rari tales sibi Patronos adsciscunt, & dum abundant, amicos faciunt de mammona iniquitatis; vt in ple-rosque cadat ca iusta Moysis indignatio & optatio: *Gens absque consilio & sine prudentia: vtinam saperent, & intelligerent, ac nouissima prouiderent.* Qui, dum iam emortuis ferè membris iudicium imminet, tunc primùm condendi testamenti, confessionis & elemosynarum meminerunt: nec obulum quidem pauperibus elargituri, nisi relinquendi necessitas premeret: præmonuit huius lectores sui PARADISI paulò ante mortem, cum eum au-geret: & quæ cura scribendæ vltimæ voluntatis, quæ pauperum habenda ratio esset, rectè consuluit: sed antè conatus est opere perficere, quàm scriptis consignare. Sic autem Christum facit hominem instru-entem: *Maturè dispone domui tuæ, dum adhuc sana mens est in corpore sano:*

Deut. 32.

Paradis. sect. 7. §. 6. & 7.

Cõdendũ testamētũ tempore sanitatis.

Huc

Huc spectat, vt maturè condas testamentum, aliena restituas, liquidas rationes procures. Periculosè hæc in horam mortis differuntur, non sine graui sæpius iactura tum animæ tum rei familiaris. O quàm multi hic errant, qui vel ex negligentia, vel ex inani persuasione rem hanc differunt in horam mortis, & tum primùm rebus terrenis disponendis animum apponunt, cum terra iam linguenda erat, & cæli salutisq; potior esse cura debebat: sic enim sollicitudo intempestiua mentem auocat à Deo, distrahit à cura salutis & animæ, & inuoluit curis seculi, adeoq; tempus vitæ residuum, solum breue & nimis pretiosum, soli q; beatæ mortis studio tribuendum, miserè perdit.

Quale verò debeat esse testamentum, In eo quæ ita profequitur: In condendo Testamentum *obseruanda* hoc potissimùm cura, vt sit æquum, pium & perspicuum, vt concordia sit non litium seminarium. Et inprimis sic dispone de bonis tibi à me concessis, vt ostendas te dispensatorem eorum à me constitutum esse, non dominum. Sanè, si negligas me, à quo habes omnia, nimis iniquus & ingratus es. Si tibi ipsi nequam es & parcus in animam tuam, cui bonus eris. Optimum sic dispensare bona temporalia, vt non amittas, immò per ea lucreris eternè.

De

Docet deinde, pauperibus in vita potius quam morte beneficiendum esse, cauteq; prouidendum, ne legata pia vanæ laudis intentione vitientur.

Manus pauperum meum est gazophylacium, quod illic recondis, inuenies. Ante mortem itaque benefac amico tuo. & secundum vires tuas exporrigenz da pauperi, amicos autem de mammona iniquitatis tibi fac pauperes, vt cum defeceris, recipiant te in æterna tabernacula: sed, ô caca & stulta auaritia mortalium: thesaurizant & ignorant, cui congregent ea: habituri heredem post se, quem ignorant vtrum sapiens an stultus futurus sit. & ille dominabitur in laboribus eorum, quibus ipsi desudarunt: an est quidquam tam vanum? Non est magnum, dare pauperibus in morte, quod tecum auferre, aut quo diutius frui non possis, quodq; velis nolis, relinquendum est. Gratam quidem habeo omnem eleemosynam, eo tamen discrimine, vt vnus saepe nummus viuentis & sani gratia mihi sit, quam centum morientis: nec enim tam censum, quam affectum ego pondero: is verò quantò maior in viuentibus quam morientibus, quos ferè relinquendi necessitas potius quam pia voluntas liberales facit. Quæcumque verò alijs pro te facienda committere

vis,

vis, per te ipsum perficere stude; nam si moriens
 in aeternum iueris supplicium, (verba Ioannis
 Lansbergij) testamenti tui apparatus, pompa
 funeralis, elemosyna ac sacrificia post mortem
 quid conferunt damnato? Hæc potius, dum vi-
 uis, mihi sacrificia, ut non solum à peccatis libe-
 reris, sed etiam in gratia mea crescendo ad da-
 mnationem non peruenias, sed à peccatis me
 præseruante liber in bonis operibus ad finem us-
 que perseueres. Hæc qui multis ante mor-
 tem annis opere compleuerat, iure potuit
 scriptis suis idem alijs faciendum præscri-
 bere.

C A P V T XLII.

Epitaphium.

CYgneam iam Jacobi parænesin, quam
 sibi viuens ut vitæ regulam concepit,
 moriturus correxit, & alijs etiam offerri
 voluit, libet auscultare, Epitaphium dico:
 quod non tam voluit incidi lapidi fune-
 rali, quàm omnium optarit fidelium in-
 sculpi cordibus, ideoq; præsentibus in fu-
 nere distribui, quo cunctis relinqueret
 testatam vltimam suam voluntatem, om-
 nesq; ad serium salutis proprię curandę
 studium inuitaret. Id verò est eiusmodi:
 EPI.